

Садко (скорочено)

Автор Невідомий

Садко

Автор невідомий

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

У славному місті Новгороді був колись відомий гусяр Садко, який забавляв купців і бояр на почесних бенкетах. Та трапилася біда: три дні його не кликали на бенкет. Садко заскучив і пішов на берег озера Ільмень. Там він грав на кленових гусях цілий день, а ввечері сталося щось дивне: вода замулилася піском. Садко налякався і пішов додому в Новгород. Вдруге не покликали Садка на бенкети, і він пішов на берег озера. Знову він там грав, поки ввечері хвиля в озері не зійшлася, і вода з піском не замулилася. Садко знову злякався і пішов у Новгород. Та ось третього разу Садко насмілювався залишитися на озері, і тоді до нього вийшов водяний цар. Він подякував гусяреві за гру, бо в нього самого був озерний бенкет, і всі гості розвеселилися грою гусяра. Тепер цар придумав, як віддячити Садку: коли покличуть його на почесний бенкет у місті, і всі там хвалитимуться, хто чим, хай Садко похвалиться, що в озері Ільмень є риба з золотими плавниками. А коли купці стануть заперечувати, то треба побитися з ними об заклад: хай Садко закладе власну голову, а купці – торгові ряди з дорогим крамом. А коли всі приїдуть на озеро, хай Садко кине три неводи, і тоді туди впіймаються рибини із золотими плавниками.

Садко пішов у рідний Новгород, а на другий день його покликали на бенкет. Він зробив усе, як наказував водяний цар. Коли всі хвалилися казною, кіньми, силою, дружиною молодістю, то Садко похвалився, що в озері водиться риба з золотими плавниками. Йому не повірили, і він побився об заклад, а оскільки нічого не мав, то застав свою буйну голову. Шестеро купців заклали свої торгові ряди з дорогим крамом. А після цього зв'язали шовковий невід і поїхали до Ільменю. На озері вони таки зловили три рибини з золотими плавниками. Купці мусили віддати Садкові свої торгові ряди. Відтоді гусяр став багатим купцем і почав торгувати у Новгороді та різних інших містах. Він збудував білокам'яні палати, а тоді влаштував застілля і званий бенкет, запросивши багатих купців, панів, настоятелів Луку Зіновієва і Фому Назарієва. Гуляючи і бенкетуючи по палатах, Садко став хвалитися, що має стільки грошей, що зможе скупити увесь товар, який є у Новгороді. Тоді встали настоятелі Фома Назарієв і Лука Зіновієв та побилися з Садком об заклад на тридцять тисяч, що не скупить він увесь товар, бо не вистачить грошей.

І от наступного дня Садко зібрав свою хоробру дружину, роздав усім гроші, і пішли

вони скупляти товар і хороший, і поганий. Другого дня теж пішли вони скупляти усе. А на третій день Садко побачив, що привезли у Новгород товарів московських, а коли ще привезуть з усього білого світу – не вистачить грошей викупити. Садко зрозумів, що не він найбагатший купець, а найбагатший – славний Новгород. Тож Садко віддав тридцять тисяч, потім побудував тридцять кораблів, звалив туди усі новгородські товари і поплив торгувати. Він поплив по Волхові, потім на Ладозьке, тоді вплив у річку Неву, а потім по морю вплив на Золоту Орду.

Продавши усі товари та отримавши великі прибутки, Садко поїхав із Золотої Орди. Та в морі почалася страшна буря. Тоді Садко вирішив, що треба дати данину морському царю. За наказом Садка дружина скинула у море сорокапудову бочку червоного золота, бочку чистого срібла і бочку великих та дрібних перлів. Буря усе не спинялася. Тоді Садко подумав, що море хоче живу жертву. Він наказав дружині понаписувати свої імена, кинути папір у воду, і чий жереб до дна піде, іти тому в море. Садко теж кинув жереб, і саме його жереб пішов на дно. Та він сказав, що жереб неправильний: хай дружина зробить жереб з червоного золота, а він зробить жереб дубовий. Та знову саме жереб Садка ключем на дно пішов. І знову промовив Садко, щоб дружина робила жереб дубовий, а він зробить липовий. Але й третього разу жереб Садка ключем на дно пішов. Тоді Садко повідикував всі свої маєтки Божим церквам, злиденній братії, хоробрій дружині. Потім звелів опустити на воду дубову дошку, прощався з дружиною і звалився на дошку. Та й понесло Садка на дошці по синьому морі.

З великого страху він заснув, а коли прокинувся, то вже був на дні, у палаці морського царя. Цар наказав грати на гусях. Мусив Садко грати, а цар пустився танцювати, і тоді знялися страшні бурі на морі, багато стало тонути народу в морі. Але багато людей молилися до святого Миколая, і тут Садка новгородського хтось штовхнув у плече праве. То був сивий і старий дідок. Він наказав Садкові не грати, а зламати гуслі, а цареві сказати, що нема запасних струн. Дідок попередив Садка, що морський цар запропонує йому одружитися, але хай Садко вибирає так: пропустить перших 300 дівчат, інших 300 теж хай пропустить, а як третю сотню дівчат приведуть, в тій сотні на кінці йтиме дівиця-красуня з прізвиськом Чернава. Її і треба обрати. А як спатимуть першої ночі, хай Садко нічого поганого їй не робить, і тоді Садко прокинеться в Новгороді на крутому кряжі, біля річечки Чернави. І хай у Новгороді Садко побудує соборну церкву Миколи Можайського. Той старий дід і був святим Миколою.

Старий пропав, а Садко зробив усе так, як він радив. Тож коли він поламав гуслі, а цар запропонував вибрати дружину, Садко вибрав дівчину Чернаву. Після бенкету в честь весілля Садко ліг спати з дружиною. А повівся добре він та заснув міцним сном. Прокинувся Садко уже в Новгороді, на крутому кряжі річки Чернави. І тут побачив – біжать по Волхові його кораблі. І дружина його найхоробріша дуже здивувалася, що Садко врятувався і першим прибув до міста.

Садко вивантажив із кораблів все своє добро. На всі ці гроші він побудував соборну церкву Миколи Можайського. І іншу церкву зробив Пресвятої Богородиці. Садко почав молитися і просити прощення за свої гріхи. Більше він не плавав по морю, а жив у

рідному місті.

*Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.
Авторські права на переказ належать Укрлібу*